

BLOMSTERLUPIN

(*Lupinus polyphyllus*)

Blomsterlupin kommer ursprungligen från Nordamerika och introducerades i Norden som en trädgårdsväxt på 1800-talet. Idag har blomsterlupin spridit sig över hela Finland, Sverige och Norge, med undantag för de nordligaste delarna av Lappland. Arten är en skadlig invasiv art eftersom den tar över livsmiljöer såsom ängar och vägkanter från den ursprungliga floran. Blomsterlupin påverkar negativt populationer av många insekter, såsom dagfjärilar, skalbaggar och myror.

© JOUKO RIKKINEN
© KEVIN SCHAFER / WWF

1. KÄNNETECKEN

- **Höjd:** 50–150 cm.
- **Blad:** Fingerliknande (9–15-fingrade), spetsiga blad (se bild).
- **Stjälk:** Vanligtvis ogrenad.

- **Blomställning:** Den långa, klotformade blomställningen kan vara blå, lila, rosa, vit eller något däremellan. Blomställningens färg kan variera även på samma individ.

ALASKALUPIN

(*Lupinus nootkatensis*)

Alaskalupin är en prydnadsväxt som har förts till Europa från Nordamerika av människor. Den trivs bättre i kalla förhållanden än sin nära släkting blomsterlupinen, och hotet om att den sprider sig till nordliga områden som hittills har varit lupinfria är tydligt. På Island har alaskalupin planterats i flera decennier som jordförbättringsväxt, och idag sprider den sig effektivt i låglandsområden. Arten är klassificerad som en skadlig invasiv art eftersom den tar över livsmiljöer såsom flodkanter och vägkanter från de ursprungliga arterna.

© JOUKO RIKKINEN
© KEVIN SCHAFER / WWF

1. KÄNNETECKEN

- **Höjd:** 50–120 cm.
- **Blad:** Fingerliknande (6–8-fingrade), smala och trubbiga blad (se bild). Bladen är håriga på undersidan.
- **Stjälk:** Vanligtvis grenad.

- **Blomställning:** Blomställningen är klotformad och ganska lång. Blommorna är vanligtvis blå, sällan vita.

© KATTI KINNUNEN / WWF

Avsnitt 2–5 behandlar båda arterna.

2. SPRIDNING

- **Blomningstid:** Från juni till augusti.
- **Frön:** Fröna mognar i slutet av sommaren/tidig höst. De sprickande baljorna sprider en stor mängd frön i närheten.
- **Spridningssätt:** Via frön och vegetativt genom rotsystemet. Fröna sprids med vinden, djur, trafik och jordflyttningar.
- **Typiska växtplatser:** Vågar och flodkanter, ängar, torra tallskogar, lundar. Arterna kan även sprida sig till näringsfattiga och torra växtplatser.

3. BEKÄMPNINGSMETODER

- **Timing:** Bekämpning måste ske innan fröna mognar, alltså innan sensommar eller tidig höst. Små bestånd är lätta att rensa bort genom att dra upp växterna enskilt så tidigt som möjligt.
- **Uppgrävning med rötterna:** Den mest effektiva metoden. Passar särskilt för små områden.
- **Slätter:** Slätter är ett bra alternativ för stora bestånd. Slätter bör göras innan fröna mognar och upprepas 2–4 gånger under växtsäsongen.
- **Insamling av blomställningar:** Förhindrar produktion av nya frön. Första hjälpen för att förhindra spridning.
- **Uppföljande åtgärder:** Bekämpning måste upprepas flera gånger under växtsäsongen och fortsätta även under de följande åren.

4. BORTTAGNING AV VÄXTAVFALL

- **Innan fröna mognar:** När bekämpningen utförs i rätt tid innan fröskidorna mognar kan det resulterande växtavfallet samlas i högar och komposteras.
- **Material med frön:** Måste kasseras noggrant. Samlas i dubbla plastpåsar och kasseras i brännbart restavfall.
- **Lokala riktlinjer:** Kontrollera riktlinjerna för hantering av avfall från invasiva arter i din kommun eller på återvinningscentralen.

5. NÖDVÄNDIG UTRUSTNING

- **Väderanpassade ytterkläder, gummi-stövlar och bra arbetshandskar.**
- **Slätterverktyg:** Trimmer eller lie för att ta bort stora bestånd.
- **Rensningsverktyg:** Spade och/eller ogräsborttagare för att gräva upp växterna med rötterna ur marken.
- **Sopsäckar:** För att kassera material med frön.

